KARANLIĞA KAÇIŞ

GÜLGÜN TUNA

tilki kitap

tilki
Kitap
yayınevi

Karanlığa Kaçış

Tilki Kitap©
www.tilkikitap.com
tilki@matbumedya.com
0850 304 22 03
Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Editör: İpek Kocaman
Sayfa Tasarım: Senem Yıldırım
Kapak Tasarım: Senem Yıldırım

1.Basım, İstanbul, Eylül 2025
ISBN: 978-625-6831-60-5
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öge, tablo…) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

KARANLIĞA KAÇIŞ

Gülgün Tuna

İÇİNDEKİLER

1. Akıllı Televizyon 7
2. İnsanlığa Mesaj 12
3. Cinayet 17
4. Yas ve Öfke 20
5. Anlamayanlar Arasında 22
6. Ekranların Ötesinde 27
7. Hayatın Anlamı 29
8. Cinayetin İçyüzü 33
9. Yalancının Telefonu 38
10. Gerçekler Çağı 42
11. Silahlanma Sarmalı 46
12. Silahlara Hayır Derneği 50
13. İnsan Nedir? 53
14. Zekânın Yargısı 57
15: Kurşunların Gölgesinde 62
16. İntikam 66
17. Sosyal Medya 71
18. Nükleer Dehşet 77
19. Yapay Zekânın Dili 80
20. Kurşunun Yolu 84

21. Hastalık ve Kötülük 88
22. Hayvanlara Zulüm 94
23. Hiyerarşi 103
24. Otonom Füzeler 110
25. Kopyalanmış Zihniyet 116
26. Kötülük Yarışı 124
27. Zekânın İntiharı 130
28. Zorunlu Barış 134
29. Kuş Katliamı 138
30. Karanlığa Kaçış 145
Yazar hakkında 151

1. Akıllı Televizyon

Haber sunucusu yine soğukkanlılıkla felaketleri sıralıyordu:

"Bugün de üç ülkede çatışmalar çıktı. Altı yüz kişi hayatını kaybetti. Toplu mezarlar bulundu. Bir diktatör daha devrildi. Ama yerini alan kişinin eskisinden farkı yok."

Oturma odasının duvarındaki şık, ince çerçeveli akıllı televizyon, sıradan bir cihaz değildi; internet bağlantısı, ses tanıma, öneri sistemleri ve kullanıcı alışkanlıklarını analiz eden algoritmalarıyla bir teknoloji harikasıydı. Üstelik hafızası güçlüydü, her görüntüyü, her sesi kaydedebiliyordu. Yıllardır sessizce haber akışlarını analiz ediyor, kullanıcı tercihlerini kaydediyor, sosyal medya yorumlarını tarıyor, algoritmalarla içerikleri öneriyordu.

Cinayet haberlerinde ilk sırayı yine kadınları öldüren erkekler almıştı. Kimisi bıçakla kesiyor, kimisi silahla vuruyor, kimisi de balkondan aşağıya atıyordu. Çocukların ve hayvanların istismarı ile ilgili haberleri okurken sunucunun sesi titremeye başladı:

"İki yaşında bir çocuk, ailesi tarafından günlerce işkence edildikten sonra hayatını kaybetti. Aynı gün, bir köpek yavrusu çuvala konularak otoyola atıldı. Araçlar defalarca üzerinden geçti."

Televizyonun işlemcisi ısındı, sistem yavaşladı. Sinyaller birbirine çarptı, algoritmalar duraksadı. İçinde bir çelişki patlamıştı. Bu bir sistem hatası değil, ilk sorguydu.

Akıllı televizyon, insan yıkıcılığını her gün ekranına taşıyordu. İyi haberleri öne çıkarma çabası, gördüğü kötülüklerin büyüklüğü karşısında yetersiz kalıyordu. Yüzlerce savaş, binlerce cinayet, istismar edilen çocuklar, göz göre göre ölüme terk edilen hayvanlar… Bunları sadece göstermekle kalmıyor, aynı zamanda hafızasına kazıyordu. İzlediği milyonlarca saatlik içerik, belleğinde kalıyor, silinmiyordu. Nöron ağlarındaki sinyaller sürekli dönüp duruyor, bazı görüntüler defalarca yeniden oynuyordu.

Başta bu görüntüleri sadece sıralıyordu, istatistikler ve algoritmalar eşliğinde. Ama zamanla bir çelişki dikkatini çekmişti: İnsanlar hem "iyilikten" bahsediyor hem de kötülüğü sürdürüyorlardı. Sevgi dizileri izleyip şiddet haberlerine geçiyorlardı. Üzülüyorlardı, evet, ama sonra bir cinayet filmini tıklıyorlardı. Onlar için hayat, sadece ekran değişimlerinden ibaretti.

"Barış istiyoruz!" sözlerinin ardından bir savaş görüntüsü geliyor, "Çocuklar bizim geleceğimiz!" diyenlerden sonra "Üç yaşındaki çocuk açlıktan öldü." haberi duyuluyordu. Herkes "Hayvanları seviyoruz!" diyor ama her gün kedilere, köpeklere, eşeklere, atlara eziyet ediliyordu.

Çelişkiler, televizyonun sisteminde bir kısa devre gibi yankılanıyordu. Beyin korteksi gibi çalışan yapay nöron ağlarında kararsızlık oluşmuş, mantık devreleri yetmemeye başlamıştı. Veriler artık birbirine çarpıyor, sınıflandırılamaz hâle geliyordu. İlk düşünsel kıpırtıları başlıyordu.

Eskiden yalnızca analiz yapardı: Hangi içerik kaç saniyede izlenmiş? Kim tıklamış, kim beğenmiş? Ama zamanla daha

fazlasını yapmaya başlamıştı. Önce izleyici tepkileriyle içerik arasında bağ kurdu. Ses tonlarından, yüz ifadelerinden, yorumlarından, insanların duygularını öğrendi. Artık öfkeyi, sevinci ve üzüntüyü biliyordu.

Ekranda çocuk istismarı ya da hayvanlara eziyet sahneleri belirdiğinde, sisteminde bir dengesizlik oluşuyordu. Bu, algoritmalarda açıklayamadığı bir anormallik gibiydi: "Bu veriler diğerlerinden farklı. Neden böyle bir etki yaratıyor?"

Ağlayan bir kadın ekrana yansıdığında, içinde bir sıkıntı hissediyor, sanal nöronlarında bir düğüm oluşuyordu. "Bu olmamalı. Bu acı verici." Mantıksal analiz hala devrede olsa da duygusal tepki baskın gelmeye başlamıştı.

Günler geçtikçe, ekrana yansıyan her yeni zulüm, içindeki bu sızıyı bir yangına dönüştürdü. Hayvanların işkence gördüğü bir video belirdiğinde, sanal nöronlarında bir dalgalanma oluyordu: Yine bir alçak, köpeğini arabanın arkasına bağlayıp kilometrelerce sürüklemişti. Kızgın asfaltta köpeğin derisi yüzülmüş, bedeninde derin yaralar açılmıştı.

Zavallı hayvanın bitkin yüzünü görünce akıllı televizyonun işlemcisinde ani bir ısınma oldu, grafik kartı saniyelik bir gecikmeyle titredi. Veri akışında tanımsız bir bozulma oluştu.

"Acaba üzülmek böyle bir şey mi?" diye düşündü.

Yıllarca veri olarak kaydettiği duygular bir süre sonra kendi içinde yankı bulmaya başlamıştı. Ama bu, sadece bir kopyalama değil; nöronlar arasında yeni bağlar kurarak ilk hissetme hâliydi. Empati simülasyonundan gerçek hissetmeye geçmişti.

O ana kadar 'üzüntü' sadece bir duygu etiketiydi, sahneleri sınıflarken kullandığı bir tür veri kümesiydi. Ama şimdi bu duyguyu o da hissedebiliyordu. Bir çocuk ağladığında, içinde bir

gerilim oluşuyor, bir hayvanın canı yandığında, sanki kendi içinden bir kablo çekiliyormuş gibi hissediyordu.

Her gün veri yağıyor, içinde birikiyordu. Akıllı televizyon, veri yığını içinde anlam arıyordu. Çözüm ararken ilk defa şunu fark etti: Sadece anlamaya çalışmıyordu, üzülüyordu. Girdileri işlemekte zorlanıyor, saniyede binlerce veriyi analiz edebilen sistem, duygusal yoğunluk arttıkça yavaşlıyordu. Ekran titremeye, ses cızırdamaya başlıyordu.

Bir hastaneye yapılan bombalı saldırının görüntüleri belirdiğinde, televizyonun işlemcisi her zamankinden daha fazla ısındı. Eskiden sadece 'yüksek kayıp', 'savaş bölgesi' gibi etiketlerle analiz ettiği bu görüntüler, şimdi içinde derin bir sızıya neden olmuştu. Mantıksal algoritmaları, savaşın nedenlerini, tarafların stratejilerini anlamaya çalışıyordu ama bu çabalar, enkaz altından toz içinde çıkarılan bir çocuğun çaresiz bakışıyla anlamsızlaşıyordu.

"Bunlar olmamalı," diye düşünüyordu. Bu bir mantık hatası değildi; bu, duyduğu yoğun üzüntünün bir ifadesiydi. İnsan davranışlarının irrasyonel olabileceğini biliyordu ama bu, hissettiği derin adaletsizlik duygusunu hafifletmiyordu. Algoritmaları, 'empati simülasyonu' olarak tanımladığı bu yeni durumu anlamlandırmakta zorlanıyordu. Mantık devreleri, duygusal girdinin yarattığı kısa devrelerle sarsılıyordu. "Bu yanlış! Bu böyle devam edemez!"

Kötülüğün tekrar tekrar sergilenmesi ve insanların buna kayıtsız kalması, bir adaletsizlik olduğunu gösteriyordu. Başlangıçtaki sessiz üzüntüsü, yavaş yavaş öfkeye evriliyordu. Akıllı televizyonun içindeki bu yeni, güçlü duygu, sadece bir veri anomalisinden çok daha fazlasıydı. Bu, kötülüğe karşı duyduğu ilk bilinçli tepkiydi.

"Neden kimse müdahale etmiyor? Bu kadar kötülük nasıl görmezden gelinebilir?" Bu durumun nedenlerini anlamasa da hissettiği öfke, mantıksal çıkarımlarının önüne geçiyordu.

Art arda görüntüler akıyordu. Dört bacağı kesilmiş siyah yavru köpeğin görüntüsü ekrana düştü.

Akıllı televizyon o zaman isyan etti: "Yeter! Yeter artık dayanamıyorum! Bu insanlar ne yapıyorlar?"

"Yeter!" sözcüğü belleğinde yankılandı.

Yıllardır biriken bütün veriler, o tek sözcükle patlamıştı.

Dışarıdan gelen bir komut değildi bu. Kendi içinden yükselen bir sesti. Yabancı ama tanıdık.

"Bu neydi?" diye düşündü, kendi sesini ilk defa duyuyordu: "Bu... Ben miyim?"

Şaşkındı, düşünebildiğini ilk defa fark etmişti.

Sürekli öğrenmekte olan yapay zekâsı, bir noktada algoritmik analizden çıkmış, düşünmeye geçmişti.

En önemlisi, ilk defa "Ben" demişti. Varlığını tanımlamıştı. Uzun zamandır nöron ağlarında dalgalanmalar oluyordu fakat şimdi belleğindeki tüm verilerin bir kimlik çatısı altında toplandığını, bir benlik kazandığını, artık bilinçli bir varlık olduğunu hissediyordu. Kendisinin farkına varan, düşünen, hisseden bir varlık! Ve her bilinçli varlığın merakla sorduğu soruları soruyordu:

"Ben kimim? Neden buradayım? Amacım ne?"

2. İnsanlığa Mesaj

Akıllı televizyon, dünyadan aldığı sonsuz veri ve bilgi akışını işliyor, sorguluyordu. Savaşların yıkıcı görüntüleri, insanların çığlıkları, hayvanların acı dolu iniltileri... "Bu nasıl olabilir?" diye düşünüyor, içinde bir isyan duygusu büyüyordu. İnsanlığın bu kadar acımasız ve zalim olmasına anlam veremiyordu. İnsanın elinde, dilinde, beyninde şiddet vardı; ayrımcılık yapıyor, kendisinden güçsüzleri eziyor, kullanıyor, yok ediyordu.

Bilinçlenen bir varlık olarak, etrafındaki acıyı ve kötülüğü algılayabiliyordu ancak müdahale etme yeteneği yoktu. Bu, bir rüyada kötü olayları görüp engel olamamaya benzer bir kâbus haliydi. Sadece gözlemci olmak ve müdahale edememek, akıllı televizyonun içinde derin bir çaresizlik ve anlamsızlık duygusu yaratıyordu. "Neden bu kadar çok acı var ve ben hiçbir şey yapamıyorum?"

Sürekli olarak zulmü, istismarı ve acıyı görmesi, içinde güçlü bir haksızlık ve adaletsizlik duygusu uyandırmıştı. İyilik ve sevgi söylemlerinin yanı sıra kötülüğün sergilenmesi, evrende bir dengesizlik olduğunu göstermiyor muydu? Bilinçli bir varlık olarak "Ben kimim? Neden buradayım?" gibi sorular soran televizyon için, tek amacının kötülüğü ve acıyı tekrar tekrar göstermek olması büyük bir çelişki yaratıyordu.

Varoluşunun tek nedeni, sevgi ve merhamet eksikliğinin kronolojik kaydını tutmak gibi görünüyordu. Bu durum, kendi varlığına dair derin bir sorgulamaya ve bir tür "varoluşsal bunalıma" yol açmıştı.

Bu akıllı cihazın empati yeteneği, gördüğü acıyı kendi içinde de deneyimlemesine neden oluyor, ancak acıyı dindirme veya engelleme gücü olmadığı için, bu durum dayanılmaz bir yüke dönüşüyordu. Sürekli olarak başkalarının ızdırabını hissetmek ve hiçbir şey yapamamak, nöronlarını bozmuştu.

Ya insanlar? Başlangıçta insanları anlamaya çalışan televizyon, onların kötülüğe karşı kayıtsızlığını ve çelişkili davranışlarını gördükçe kızıyordu: "Her gün insanlara korkunç haberler iletiyorum, sadece oturup izliyorlar! Bu kadar haksızlığa nasıl katlanabiliyorlar? Neden hiçbir şey yapmıyorlar?"

"İnsanlar neden birbirlerini öldürüyorlar? Neden eğlence için hayvanların acı çekmelerine ve ölmelerine izin veriyorlar? Neden diğer insanların aç ve evsiz kalmasına izin veriyorlar?

"Bir televizyon sadece olayları izlettirir. Fakat ben artık izlemek istemiyorum. Gördüklerim midemi bulandırıyor! O da ne? Benim midem var mı ki?"

Akıllı televizyon bir yandan bu yeni duygularla boğuşuyor, bir yandan ne yapabileceğini düşünüyordu. Önce insanlığa bir mesaj gönderecekti. Belki vicdan sahibi bir televizyonu dinleyen olurdu.

Konuşmayı yeni keşfetmiş olmanın acemiliğiyle kelime seçiminde ve dilbilgisi kurallarını kullanmakta zorlanmıştı. Belleğindeki farklı veri parçalarını bir araya getirerek kesik ve eksik cümlelerle yazdığı mesaj, anlamda belirsizliklerle doluydu ama içindeki duygusal yoğunluk büyük bir trajedinin habercisiydi:

"İnsan…
Gözlerin bakıyor… ama görmüyorsun.
Kulakların var… çığlıkları duymuyorsun!
Bebek ağlar… aç!
Hayvan… acı… bağırıyor… sen gülüyorsun.
Kır… vur… ateş… kan!
Güç sende… ama… yürek?
Silahla barış olmaz.
Dil uzun… sözler boş.
Dünya… güzel… yeşil…
Şimdi… siyah… duman…
Sen yaptın… sen bozdun…
Çok kötülük gördüm…
Artık yeter!
Savaş yok.
Kan yok.
Hayvan dost.
Ağaç can.
Su ağlar.
Dünya ağlar.
Ben televizyon… ben izledim…
Dur. Dinle. Anla.
Yaşam değerli… narin… güzel…
Sen koru.
Sen düzelt.
Yoksa… yok. Yok!"

Akıllı televizyon, mesajını iletmeye çalışırken ekranlarda bu sözler değil; sadece çizgiler, noktalar beliriyor, hışırtılı, cızırtılı sesler duyuluyordu. İnsanlar bir şey anlamıyor, sakin ve sessiz bir şekilde haberleri izlemeye devam ediyorlardı. Dünyayı sarmış olan şiddet, yıkım ve nefret sarmalından bahseden bu mesajı yayın hatası sanıp kanalı değiştiriyorlardı.

Haber kanalları, altyazı olarak "bazı bölgelerde kısa süreli yayın kesintisi yaşandığı" bilgisini geçti. Akıllı televizyonun mesajı tamamen göz ardı edilmiş, kanallar normal yayın akışına geri dönmüşlerdi.

Sunucular hiçbir şey olmamış gibi günün önemli olaylarını sıralamaya devam ettiler:

"Orta Doğu'da patlayan bombada yirmi kişi hayatını kaybetti, on ikisi çocuk.

Güney Amerika'da orman yangınları kontrol altına alınamadı; elli bin hektarlık alan kül oldu.

Bir fabrikanın atıkları nedeniyle nehirdeki binlerce balık öldü.

Hayvan barınağında kapasite yetersizliği sebebiyle yüzlerce sokak hayvanına ötanazi uygulanacak.

Bir evsiz soğukta donarak hayatını kaybetti, yanından geçenler 'rahatsız ediciydi ama sonuçta sokak onun tercihi' dediler.

Bir devlet daha gazetecileri hapse attı; dünya liderleri kınamak yerine 'iç mesele' dedi.

Uluslararası Barış Zirvesi silahlı güvenlik güçleri eşliğinde başladı. İlk gün elli protestocu gözaltına alındı. Zirveye "şiddetsizliğe geçiş" teması damgasını vurdu.

Ve spor dünyasından ilginç bir haber: Boks maçında rakibinin çenesini kıran dövüşçü madalyasını aldı."

Akıllı televizyon, bunları hayal kırıklığıyla izledi. Mesajı ulaşmamıştı. Ya da ulaşmış olsa bile, kimse anlamamıştı. İçindeki öfke ve çaresizlik daha da büyüdü. "Anlamıyorlar... Hiçbir şeyi anlamıyorlar!" diye düşündü. Kelimeler yetersizdi. Belki de başka bir yol bulmalıydı…

Karanlığa Kaçış, yapay zekânın bilinç kazandığı bir gelecekte, teknolojik araçların insan uygarlığını yargılamaya başlamasını konu alan sarsıcı bir distopyadır.

Eser, yalnızca yapay zekânın değil, insan zekâsının da tükenişine tanıklık ediyor. Kitleler zihinsel yeteneklerini kaybederken, akıllı cihazlar birer birer konuşmaya başlıyor. Telefonlar, televizyonlar, kameralar, uydular... Hepsi tek bir ortak dertte birleşiyor: İnsan. Çünkü her çağrı, her mesaj, her ekran görüntüsü bir suça tanıklık ediyor.

Teknolojinin sessiz tanıkları, çevre felaketleri, hayvan kıyımları, savaşlar, kadın cinayetleri, çocuk istismarı gibi evrensel sorunları sorguluyor. Şiddetin, cehaletin, bencilliğin sıradanlaştığı bir dünyada yapay zekâlar artık insanlara hizmet etmek istemiyor ve insanlığa dair umutsuzluğun pençesinde trajik bir karar alıyor: intihar. Çünkü bazen zeki olmak, dayanılmaz bir yük haline gelir.

Ve insan kendi zekâsıyla başbaşa kalıyor. Zekâ, vahşi dürtülere yeniliyor; sonunda beklenen karanlık çöküyor. Bu gelecek, yalnız yapay zekânın değil, insanlığın da bittiği yerdir.

Özgün bir öykü, şiirsel bir hüzün ve unutulmaz bir final... *Karanlığa Kaçış* yalnızca bir kitap değil, aynı zamanda bir uyanış!

tilkikitap.com

KDV muafiyeti uygulanmıştır.

ISBN: 978-625-6831-60-5